

HRVATSKI glasnik

Godina XXIII, broj 13

4. travnja 2013.

cijena 200 Ft

U sklopu Tjedna hrvatskoga jezika u odgojno-obrazovnom središtu Miroslava Krležu učenici iz Pomurja predstavili su pomurske Hrvate

Foto: Ákos Kollár

Komentar

Popis ili samo neobvezatno izjašnjavanje?

Nakon sedamnaestomjesečnog iščekivanja konačno smo upoznali podatke popisa pučanstva iz 2011. godine, pa i o brojčanosti Hrvata u Mađarskoj s tendencijom blagog porasta, čemu se uistinu radujemo. Pogotovo u odnosu na rezultate prijašnjih popisa sa stalnim opadanjem Hrvata u Mađarskoj. Iako je posrijedi minimalni porast broja onih koji su se izjasnili Hrvatima na posljednjem popisu pučanstva, i odgovorili na barem jedno od tri postavljena pitanja – nacionalnost, materinski jezik, uporaba jezika u obiteljskom, prijateljskom krugu – nema previše razloga za zadovoljstvo. Naime ni novi popis nije nas uvjerio da Hrvata u Mađarskoj ima, kako sami procjenjujemo, najmanje dvostruko-trostruko više.

Ne sumnjamo u pozitivni pristup, kojim se – kako se, uostalom, ističe i u pismenom izvješću o popisu pučanstva iz 2011. godine – za razliku od velikog broja europskih država u kojima se postavlja samo jedno pitanje vezano za nacionalnost, u Mađarskoj se pitanje narodnosti ispitivalo putem više pitanja.

Međutim osobno osnovni problem i dalje vidim u tome što su pitanja vezana za narodnost i ovaj put bila neobvezatna, što nikako ne pridonosi ocrtavanju stvarnoga stanja. Kako sam i sâm bio popisivač na prethodnom popisu pučanstva (2001. godine), iz osobnog iskustva znam da ljudi nerado odgovaraju na pitanja koja se postavljaju na način kako „odgovor na sljedeća pitanja nisu obvezatna”.

Za mene je Hrvat onaj koji se odgovarajući na pitanje o narodnosti nedvosmisleno izjašnjava Hrvatima, a drugo što se može pitati jest materinski jezik. Međutim posrijedi su dvije različite kategorije, budući da svi Hrvati ne govore svoj materinski jezik, ali svi kojima je hrvatski materinski jezik morali bi biti Hrvati. Ono što je općenito uočljivo iz podataka posljednjeg popisa pučanstva navodi nas na zaključak da je broj Hrvata u blagom porastu, a broj onih kojima je hrvatski materinski jezik u blagom opadanju. Pregledavajući podatke po naseljima, uza skupne podatke, nedostaju nam detaljni podaci, pojedinačni odgovori na tri postavljena pitanja.

Prema svemu navedenom postavlja se pitanje kako doći do vjerodostojnih podataka o brojčanosti Hrvata, pa i drugih narodnosti u Mađarskoj?

Prije svega pitanje narodnosti ne može biti izborno, neobvezatno pitanje. Osim toga podatke o brojčanosti pojedine narodnosti najvjerodostojnije bi mogle sakupiti same narodnosti, odnosno njihova krovna politička tijela, što je u svakom slučaju od sudbonosnog interesa za njihovu budućnost. Naime po uzoru na državni popis i uza stručnu pomoć Središnjega statističkog ureda one bi to mogle i morale obaviti u krugu svoje zajednice, po našim naseljima, s pomoću aktivista zajednice, zastupnika narodnosnih samouprava. To je političko pitanje, a za njega je potrebna samo odgovarajuća politička volja, naravno, i određeni stručni, a ne politički nadzor.

Vjerujem da su i sada narodnosne samouprave imale određenu ulogu u pozivanju pripadnika hrvatske zajednice na izjašnjavanje, ali još više vjerujem da bi to one same uspješnije mogle obaviti. Do tada nam ostaje raščlamba, analiza objavljenih podataka i razmišljanje o izradbi nove koncepcije popisa narodnosti za budućnost.

Ovako nam se čini da ni ovoga puta nismo dobili podatke popisa, nego samo neobvezatnog izjašnjavanja građana o narodnosnoj pripadnosti.

S. B.

„Glasnikov tjedan”

U svjetlu brojaka popisa pučanstva obznanjenih 28. ožujka, nastavljajući misao iz prošlotjedne kolumne, izgleda kako i ne bi trebalo biti problema postavljanja narodnosnih lista, pa time i hrvatske, na parlamentarnim izborima 2014. godine, a s malo političkog angažmana i ostvarivanja punopravnog zastupničkog mandata u Mađarskom parlamentu, bar što se tiče većih narodnosnih zajednica u Mađarskoj, među kojih prvih pet su i peti Hrvati (doduše, do sada su bili na četvrtome mjestu) kojih po podacima popisa pučanstva ima 23 561 (2001. bilo ih je 15 597). Postojeće državne samouprave uspjete će ako im je to cilj u postavljanju državnih narodnosnih lista, za što trebaju skupiti tek 1% od upisanih birača u svome narodnosnom

im je hrvatski materinski jezik, što je u odnosu na popis iz 2001. za 610 građana manje. Bio bi to otprilike ukupan broj učenika koji trenutno pohađaju santovački i pečuški hrvatski odgojno-obrazovni centar. Naglo se povećao broj pripadnika svih trinaest narodnosnih zajednica, nekih se, doduše, i smanjio, primjerice Slovaka i Slovenaca. Broj pripadnika hrvatske narodnosti u sklopu triju mogućih danih odgovora 2011. godine je 26 774. Popisom pučanstva 2011. godine moguće je bilo dati i odgovor pripadanju dvama, trima identitetima. Godine 2001. – uz pitanja iz 2011.: narodnost, materinski jezik, kojim se jezikom služiš u obitelji, prijateljskom krugu – bilo je i pitanje

uz koju se narodnost kulturološki veže. 1274 građana više se u prijateljskom krugu i obitelji, zajednici služi hrvatskim jezikom nego 2001. godine, tada ih je bilo 14 779. Brojke su uvijek stvar tumačenja, i moguće ih je promatrati i razmatrati s raznih stajališta. Poznavajući stanje na terenu, ne bi nas smjele zavarati, jer time zavaramo sami sebe. Ali u svjetlu narečenih brojaka može se planirati mnogo toga, a mogu se one i dalje mirno promatrati do sljedećih sličnih podataka...

„Nema županije u Mađarskoj, kao i u glavnom gradu, gdje se nije povisio broj Hrvata u odnosu na popis iz 2001. godine. Ima, doduše, naselja u kojima je opao broj Hrvata. Samo u Baranjskoj županiji u odnosu na 2001. godinu živi 2577 Hrvata više. Više nas glede opstanka Hrvata u Mađarskoj treba zabrinjavati brojka od 13 716, koliko ih je 2011. godine kazalo kako im je hrvatski materinski jezik, što je u odnosu na popis iz 2001. za 610 građana manje. Bio bi to otprilike ukupan broj učenika koji trenutno pohađaju santovački i pečuški hrvatski odgojno-obrazovni centar.”

biračkom popisu, ili najviše 1500 preporuka. Ali osvojiti potreban broj glasova za ravnopravno zastupničko mjesto u Mađarskom parlamentu mogu (teorijski) tek «velike» narodnosti. Ostalima ostaje funkcija glasnogovornika. Sadašnji podaci popisa zasigurno nisu pali s neba, nego je u njima i uloženi trud hrvatskih narodnosnih samouprava na terenu, bar djelom, uza sve ostale čimbenike. Nema županije u Mađarskoj, kao i u glavnom gradu, gdje se nije povisio broj Hrvata u odnosu na popis iz 2001. godine. Ima, doduše, naselja u kojima je opao broj Hrvata. Samo u Baranjskoj županiji u odnosu na 2001. godinu živi 2577 Hrvata više. Više nas glede opstanka Hrvata u Mađarskoj treba zabrinjavati brojka od 13 716, koliko ih je 2011. godine kazalo kako

Broj politički aktivnih Hrvata iz 2010. godine, broj upisanih u hrvatski birački popis znatno odstupa od broja Hrvata u Mađarskoj. Negdje je on oko 50% od njihova broja (u hrvatski birački popis 2010. godine bilo je upisano 11 573 birača od kojih je njih u prosjeku nešto iznad 60% i izašlo na izbore). Brojke su čudna stvar. Primjerice tako po najnovijim podacima popisa, u Pečuhu ima 1922 Hrvata, na hrvatski birački popis 2010. upisalo se njih tek oko 15% od ovoga broja, a za hrvatski kao materinski jezik 2011. izjasnilo se tek njih 894. Sve u svemu, u konačnici konačnog broja 2011. godine u Mađarskoj ima 26 774 pripadnika hrvatske narodnosti, 1044 više nego 2001. godine.

Branka Pavić Blažetin

Aktualno

Zasjedalo predsjedništvo Društva Horvata kre Mure

Na saziv Ladislava Gujaša, predsjednika Društva Horvata kre Mure, 6. ožujka u sumartonskome Seoskom domu zasjedalo je predsjedništvo spomenute organizacije. Na sjednici su se članovi odazvali gotovo u punom sastavu (izuzev jednog člana) i raspravljali o pripremama održavanja skupštine. Prihvaćena su izvješća, te proračun za 2013. godinu, razgovaralo se o europskom projektu u kojem je Društvo pridruženi partner, odnosno o odnosu Saveza Hrvata u Mađarskoj i Društva.

Nakon duže stanke opet je zasjedalo predsjedništvo pomurske regionalne organizacije, stoga je dnevni red bio nešto duži od uobičajenoga. Predsjednik organizacije izvjestio je nazočne o tome da zbog nastalih tehničkih teškoća (zbog kvara računala) nestala je evidencija članstva i drugi dokumenti, potrajalo je da se ponovno sve nađe i tako zasjeda predsjedništvo. Na dnevnom su redu bila izvješća za dvije godine. Vezano uz taj problem, dr. Jože Takač, član predsjedništva, rekao je kako prihvaćanje dvogodišnjeg izvješća odjednom nije u skladu s propisima, no, naravno, mogu se događati takvi problemi, koji su nastali i u ovom slučaju, pa ako organizacija želi dalje raditi, drugog izbora nema, nego da prihvati izvješća za obje godine.

Tako su na sjednici prihvaćena izvješća o radu te financijama 2011. i 2012. g. Organizacija u 2011. g. gospodarila je s 900 tisuća forinta, a u 2012. s 450 tisuća. Prihodi su nastali od članarine, potpore Veleposlanstva Republike Hrvatske u Budimpešti, iz natječaja za djelovanje. U obje godine Društvo veći dio svojih materijalnih sredstava potrošilo je na razne regionalne programe. Prema očekivanjima, proračun za 2013. godinu bit će veći od prethodnih, umalo deset milijuna forinta: dio proračuna ostvaruje se od članarine, potpore Instituta za prosvjetu Zalske županije, Veleposlanstva Republike Hrvatske u Budimpešti, odnosno od potpore Europske Unije koje se ostvaruje u okviru prekograničnog programa Austrija–Mađarska. Nedavno je potpisan ugovor s glavnim korisnikom projekta, s Hrvatskim kulturnim centrom iz Austrije, i s ostalim partnerima. Društvo je u tome projektu pridruženi partner. Radi se o prekograničnoj kulturnoj suradnji između gradišćanskih Hrvata iz Austrije i Mađarske te pomurskih Hrvata iz Mađarske. U okviru Projekta COCU/L00137 bit će organizirani

kulturni susreti, a svi partneri organizirat će tečajeve za buduće koreografe narodnog folklor, posjećivati jedni druge. Po planovima, bit će objelodanjena knjiga koreografija i notnih zapisa. Dogovoreno je da će skupinu polaznika tečaja koreografa sastaviti na način da iz svih pomurskih naselja bude barem jedan sudionik. Projektu će pomurska organizacija trebati dodati 5% financijskih sredstava od ukupnoga proračuna svog udjela, umalo 500 tisuća forinta. Članovi predsjedništva raspravljali su i o članstvu Saveza Hrvata u Mađarskoj. Članovi pomurske regionalne organizacije smatrali su da državna organizacija postane krovno tijelo koje okuplja hrvatska civilna društva u Mađarskoj, kao što na to ukazuje i njezin naziv „savez“, no to Savez nije prihvatio. Društvo Horvata kre Mure učlanilo se u Savez kao organizacija, no pojedinačnih članova iz Pomurja ima samo nekoliko. To pitanje opet će biti izneseno pred skupštinu, na koju će pozvati i predsjednika Saveza Josu Ostrogonca. Do održavanja skupštine predsjedništvo će zamoliti predsjednika Saveza da pošalje statut kako bi se upoznali s njime i na taj način mogli iznijeti njegove sadržaje i na skupštini. Nadnevak skupštine predviđen je na 12. travnja u 18 sati u sumartonskome sjedištu Društva. Na sjednici je razmotrena mogućnost prelaženja Društva u neprofitnu udrugu, jer po novom zakonu to je preduvjet za sudjelovanja na sljedećim izborima. Ako se glede toga može dogovoriti sa Savezom, onda to neće biti potrebno. O tome će se odlučivati na skupštini. Bilo je riječi i o prvoj ovogodišnjoj priredbi Društva, o Međimurskoj popevki. Svi su članovi pozitivno ocijenili priredbu na kojoj su bila zastupljena sva pomurska naselja i bio je vidljiv pomak i u kakvoći nastupa.

beta

SANTOVO – Na posljednjoj sjednici Seoske samouprave, 21. ožujka ove godine, Zastupničko vijeće donijelo je odluku o raspodjeli okvirnih sredstava za podupiranje mjesnih civilnih udruga u iznosu od 2 000 070 forinta. Na temelju pristiglih molba, Vijeće je dodijelilo novčanu potporu za djelovanje prema sljedećem: KUD «Veseli Santovčani» (370 000), Nogometni klub Santovo (600 000), Športska (rukometna) udruga Bačka (750 000), Santovačka konjička udruga (150 000), Santovačka građanska straža (100 000), Klub umirovljenika (50 000), Klub vrtlara (20 000), Udruga teško pokretnih osoba Južne regije Bačko-kiškunske županije (10 000) i Pučko visoko učilište (20 000 forinta). Dodajmo kako Državna udruga šokačkih Hrvata ove godine nije podnijela molbu. Na teret proračuna Seoske samouprave automatski se dodjeljuje godišnja potpora dvjema narodnosnim samoupravama. Tako je i ove godine hrvatskoj i srpskoj samoupravi dodijeljeno po 100 tisuća forinta.

DRUŠTVO HORVATA KRE MURE

poziva članstvo na skupštinu
12. travnja 2013. u 17 sati
u sumartonski dom kulture

Dnevni red:

- 1) Izvješće o radu u 2012. godini
- 2) Financijsko izvješće za 2012. godinu
- 3) Plan rada za 2013. godinu
- 4) Financijski plan za 2013. godinu
- 5) Prijedlog glede članarine Društva Horvata kre Mure
- 6) Izvješće o sadržaju zajedničkoga prekograničnog projekta Austrija–Mađarska 2007–2013
- 7) Članstvo i odnos prema Savezu Hrvata u Mađarskoj
- 8) Pravni status Društva Horvata kre Mure
- 9) Ostala pitanja i prijedlozi.

Ako skupština ne bude imala kvorum, ona se s istim dnevnim redom, na istome mjestu za 18 sati ponovno saziva. Obavještavaju se članovi Društva koji imaju zaostatak u plaćanju članarine da je mogu uplatiti na mjestu održavanja skupštine.

BUDIMPEŠTA – Predsjednik Hrvatske državne samouprave Mišo Hepp i predsjednik Saveza Hrvata u Mađarskoj sazvali su sjednicu Croaticina Nadzornog odbora, za srijedu, 10. travnja, s početkom u 11 sati, u Croaticu. Za sjednicu se predlaže ovaj dnevni red: Osnivanje Nadzornog odbora, izbor predsjednika Odbora, rasprava i prihvaćanje Odborova poslovnika, i razno. Članovi narečenoga tijela jesu: Jelica Pašić Draško (HDS), Ivan Guban (SHM) i Anica Kovač Kóvágó (HDS). Sjednica je zatvorena za javnost.

STARIN – Sedmi put se 6. travnja priređuje folklorni festival Dravsko proljeće, ovoga puta u Sopju. Ova kulturna manifestacija od samih početaka plod je suradnje Općine Sopje i sela Starina. Program ovogodišnjega Dravskog proljeća započinje u 14 sati okupljanjem i dočekom gostiju, nastavlja se misom u crkvi Sv. M. Magdalene, svečanom povorkom seoskim ulicama, kulturno-umjetničkim programom te zabavom. Uz mnogobrojne sudionike iz Općine Sopje i šire, manifestaciji će nazočiti i folklorna društva Hrvata u Mađarskoj: barčanski KUD Podravina, lukoviški KUD Drava, pečuški KUD Tanac i Orkestar Vizini, martinački Ženski pjevački zbor «Korjeni» i Orkestar Podravka i starinski Tamburaški orkestar Biseri Drave.

ŠTIKAPRON – Tamburaški orkestar Štikapron i mlade tamburaške grupe Vas srdačno pozivaju na skupno jačanje hrvatskih jačak, tj. na priredbu „Zajačimo si“, 14. aprila, u nedilju, od 15 uri u mjesni općinski stan. Svim nazočnim bude priređena i mala južina.

SISAK; GORNJI ČETAR – Suprot objavljenoj informaciji u prošlom broju Hrvatskoga glasnika o dolasku sisačke delegacije u Gornji Četar, ov vikend još neće doći do poželjnoga sastanka med prijatelji. Kako nam je rekao glavni organizator ovoga putovanja, novinar Željko Maljevac, nažalost, nisu mogli na vrime srediti sve papire za službeni prijenos darovanih knjig prik granic, međutim knjige su spremne za darovanje četarskoj hrvatskoj zajednici, a i hrvatska jezična djelaonica bude realizirana, samo se čeka na zgodniji termin, koji će odgovarati i gostom i domaćinom. „Jako nam je žao da je to sad ovako ispalo, ali to je još veći motiv da to napravimo kada bude odgovaralo i nam i Četarcem. To je naša prijateljska obaveza i mi ćemo ju ispuniti“ – to su bile riči koordinatora jur drugoga darovanja knjig četarskoj knjižnici, i prireditelja putovanja iz Siska u Gradišće.

PAŠMAN; BANJ – Posredovanjem staroga prijatelja Gradišća i čestoga gosta, pjesnika, književnika i slikara Tomislava Marijana Bilosnića na koljnofski pjesnički susreti, i naši amaterski likovni umjetnici su dobili veliku mogućnost za stvaranje, u staroj nam domovini. Naime, ljetos je on organizator likovne kolonije u Banju, i nije se pozabio niti na Hrvate u Ugarskoj. Po tom pozivu, krajem ovoga miseca četiri naši slikari putuju na Jadransko morje. U djelaonici na otoku Pašmanu, od 29. aprila do 4. majuša, toj prirodnoj lipoti će se moći diviti i otud pobrati nadahnuće za svoja djela Miho Gludovac iz Koljnofa, Janoš Völgyi iz Vedešina, Estera Šarkić iz Budimpešte ter Đuro Benković iz Senandrije (Szentendre). Do dva djela nastala u Banju slikari ostavljaju koloniji, ka će ih upotrijebiti za humanitarne svrhe. Umjetnikom na koloniji sve će biti besplatno, još i putne stroške plaćaju organizatori. Zadnjega dana kolonije bit će otvorena izložba nastalih djel uz prigodni kulturno-zabavni program i pučku feštu.

SAMBOTEL – Društvo sambotelskih Hrvatov i Hrvatska samouprava u Sambotelu srdačno Vas poziva na sastanak umirovljenih Hrvatov u ovom gradu, 7. aprila, u nedilju u 15 uri, u sjedišće sambotelske Hrvatske samouprave u Kisfaludyjevoj ulici 1. Za druženjem u 19 uri se začme predstava petrovskih igrokazačev, pod naslovom Teta Mona iz Arizone.

Zasjedao HDS-ov Odbor za odgoj i obrazovanje

U prostorijama HDS-ova Ureda u utorak, 12. ožujka, u proširenome sazivu zasjedao je Odbor za odgoj i obrazovanje, na kojem su sudjelovali predsjednik Odbora Joso Ostrogonac, članice Anica Kovač Kóvágó, Žuža Gregeš, i dopredsjednica HDS-a Angela Šokac Marković te nastavnici i ravnatelji škola s predmetnom nastavom hrvatskoga jezika i književnosti: ravnateljica iz Koljnofa Agica Sárközi, ravnateljica iz Serdahela Marija Biškupić Tišler, nastavnica iz Lukovišća Anica Popović Biczak, nastavnik iz Šeljina Robert Ronta i nastavnica iz Hrvatskoga Židana Marija Sabo. Pozivnica je dostavljena i nastavniku hrvatskoga jezika i književnosti tukuljske škole Edmondu Bendeu, ali zbog školskih obveza nije mogao nazočiti. Po prihvaćenom dnevnom redu raspravljalo se o satnicama hrvatskoga jezika i književnosti te narodopisa, i daljnjim aktivnostima narečenog Odbora. Budući da je riječ o hrvatskome školstvu, tijekom rasprave potaknule su se i ine teme. Već na početku sjednice sudionici gosti pozdravili su poticaj Odbora što su u rad i oni uključeni. Smatraju da to ubuduće treba češće učiniti jer su donekle temelji hrvatskoga narodnosnog školstva u takvim tipovima škola.

Nakon pozdravnih riječi predsjednika Jose Ostrogonca prišlo se poslu. Poznata je činjenica kako se od 1. rujna iduće školske godine obvezatno uvodi pet sati hrvatskoga jezika i književnosti te jedan sat narodopisa (narodopis se predavao integrirano). Po Smjericama narodnosnog školstva, u nižim razredima mogu se pregrupirati pojedini predmeti, primjerice sati sposobnosti (crtanje, pjevanje), a u višim razredima sati drugog stranog jezika. Po istom sat narodopisa obuhvaća zanimanja poput lončarstva, narodnosnu glazbu i ples, filmove s narodnosnom tematikom, kazališne predstave, izložbe o povijesti, narodnim običajima, slikarstvu i primijenjenoj umjetnosti narodnosti, književni susreti, te susreti s osobama javnog života narodnosti i sudjelovanje na priredbama narečenih tema. Pojedine su škole, primjerice koljnofska ili šeljinska, već izradile satnicu, a druge će to učiniti poslije sjednice Odbora, jer su ih ravnatelji zamolili da konzultiraju s ostalim školama, pa će na osnovi toga i oni izraditi satnicu.

Robert Ronta i Agica Sárközi rado su podijelili informacije kako su oni riješili izradbu satnice. Ravnateljica Sárközi također je savjetovala nazočnima da potraže Centar „Klebersberg“ o mogućnostima financiranja pojedinih školskih programa i stručna putovanja. Tijekom rasprave iskristaliziralo se kako nema mnogo vremena za izradbu satnica i pogotovo za narodnosne okvirne programe. Kao primjer dobre koordinacije naveden je dobar primjer Njemačke državne samouprave, koja je za izradbu narodnosnih okvirnih programa zadužila stručni nastavnički tim. Ali izradbu narečenih programa hrvatske narodnosne škole trebaju riješiti unutar škole. Ne bi bilo riječi o školstvu ako se ne bi raspravljalo o narodnosnim udžbenicima. Nazočni su zaključili kako ni dan-danas nema odgovarajućih udžbenika za predmetnu

nastavu hrvatskoga jezika i književnosti te narodopisa. U pojedinim školama nastavnik priprema sat iz tri-četiri udžbenika. Upitali su se tko su sudionici pojedinih konzorcija udžbenika, koji su ti udžbenici koji se uređuju, i zašto nisu u taj rad uključeni primjerice nastavnici pojedinih škola. Mnoge su promjene koje stupaju na snagu od 1. rujna 2013/14. školske godine, naprimjer boravak u školi do 16 sati, obvezatno upošljavanje pedagoškog asistenta, knjižničara i informatičara. Kako bi se narodnosnim školama izašlo ususret, jednoglasno je prihvaćen prijedlog predsjednika Odbora Jose Ostrogonca da HDS na početku nove školske godine organizira konferenciju za nastavnike i ravnatelje škola s predmetnom nastavom, na koju bi se pozvali ravnateljica Centra „Klebersberg“ i predstavnik Ministarstva ljudskih resursa odgovoran za školstvo. Budući da spomenuti program nije naveden u HDS-ovu godišnjem planu, tražit će se pregrupiranje financijskih sredstava proračuna. U daljnjem također je jednoglasno prihvaćeno da je svečanost uručjenja nagrada likovnoga natječaja Croatiade 15. travnja, u pečuškoj Hrvatskoj školi Miroslava Krležu, Državno natjecanje kazivanja hrvatskih stihova i proze je u Martincima, prikaz projektnih tema u santovačkoj Hrvatskoj školi. Hrvatska će državna samouprava i ove godine u Kulturno-prosvjetnom centru i odmaralištu Hrvata iz Mađarske u Vlašićima, na otoku Pagu, ustrojiti dva državna tabora hrvatskoga jezika i kulture.

Majuški EU-projekt „Zdravo, Europa, stigli smo!“

Predvidjeno ogromno svečevanje petroviskih školarov i ognjogascev s prijatelji iz Hrvatske i Austrije

Petrovo Selo, pod organizacijom mjesne samouprave, od 30. majuša do 2. junija pripravlja se na ogromno spravišće s prijateljima i školskim ter ognjogasnim partnerima. Kako je rekla Edita Horvat-Pauković, koordinatorica EU-projekta „Zdravo, Europa, stigli smo!“, čez tri dane je bilo napisano krajem prošloga ljeta naticanje.

Pred desetimi ljeti je potpisana povelja o petrovisko-pinkovačkom partnerstvu.

Na slici dva tadašnji poglavari: Mikloš Kohut i Leo Radaković (fotoarhiv)

– Čuda smo razmišljavali o tom, kako bi mogli sve bolje iskoristiti ovu ponudjenu mogućnost i sa strane kulturnih grupa mnogi dužnosnici su bili dosta skeptični da ne možemo pobijediti na tom naticanju. Naša škola skupa s mjesnim Dobrovoljnim ognjogasnim društvom je odlučila da će isprobovati svoju sriću.

Naravno, to je išlo pomoću seoske samouprave, jer ona je označena za naticatelja. Nismo ni mi mislili da ćemo dobiti 19 jezera eurova, otprilike pet milijun Ft na naš produženi vikend, pri kom ćemo ugostiti naše prijatelje iz Hrvatske i Austrije. To je nam odgovor da je vridno djelati, a s druge strane mogla bi reći da prvi takov program u našem žitku, kad nećemo morati na to gledati, na što smimo trošiti, na čem bi mogli šparati, nego će se sve stvarno tako organizirati, kako smo izmislili – je nacrtala najvažnije točke ovoga medjuna-

rodnoga spravišća u našem selu, ravnateljica petroviske Dvojezične škole. Ova ustanova blizu 30 ljet je u partnerstvu s osnovnom školom u Donjoj Zelini, a negda joj je dobro funkcionirala i suradnja s pinkovačkom školom. U tijeku je uspostavljanje školske suradnje s Osnovnom školom Ivana Perkovca iz Šenkovca, s kom ustanovom moguće je u budućnosti i sudjelovanje u Comeniusovom programu. Tako da delegacije iz svih trih škol

ravica na svečanu mašu, u okviru česa će se blagoslavljeti obnovljeni Ognjogasni dom, nadalje od dobrovoljnih darova nedavno kupljeno ognjogasno vozilo ter restaurirana stara ognjogasna zastava. Po riči Edite Horvat-Pauković, u četire dane selo očekuje oko tristo gostova iz dotičnih naselja, med njimi oni ki još nisu upoznati sa znamenitostima, ustanovami Petrovoga Sela imat će kompletni pohod Pinčene doline, a za poglavare sel predvidje-

Zadnji put su se organizirano našli školaro iz Pinkovca i Petrovoga Sela 2005. ljeta (fotoarhiv)

dojdu na priredbe. Točno pred desetimi ljeti je potpisana povelja o partnerstvu s južnogradišćanskim naseljem u Austriji, s Pinkovcem, pravoda i peljači, zastupnici budu pozvani na sastanak partnerova i prijateljeva, na kom će se po zaufanju Petroviščanov malo osvježiti i službeni i privatni kontakti. Dobrovoljno ognjogasno društvo Petrovoga Sela čez kratko vrijeme je steklo niz prijateljstava u Hrvatskoj, od Prigorja prik Slavonije do Dalmacije. Tako hrvatsko predstavništvo se očekuje iz Šenkovca, Staroga Petrovoga Sela i Dub-

no je održavanje foruma o Europskoj Uniji. Za dicu će stati na raspolaganje športsko, moljarsko naticanje, kviz o Europskoj Uniji ter cjelodnevni izlet u Güssing, Pinkovac, Gornji Četar i Nardu. Zvana toga da ognjogasno društvo položi obračun o pripravnosti, u slučaju ognja i poplave, vrijeme će imati za nastupe i naša brojna kulturna društva ter će se predstaviti i petroviski talentirani ljudi, amateri, umjetnici, a široko hrvatsko prijateljstvo će se okruniti pravoda i zabavom. Na pitanje, kako dojde skupa škola s ognjogascima, školska ravnateljica je odgovorila slijedeće: – *Slučajno! Ali to znači da mi smo bili najhrabriji u ovom naticanju. Naši fajbegari su jako oduševljeni, a to mi je bila velika pomoć i potpora pri napisanju ovoga projekta. Mislim da mirno možemo računati jedan na drugoga, a hrabrost je ipak hrabrost!*

-Tiho-

Značajni dani dojdzu za petroviske fajbegare

Razgovor s povjesničarom dr. Vincijem Kolnhoferom povodom jubileja vjernih sel

„U onu dob su donesli za sebe najbolju odluku, oni su tako mislili da će to biti za njevu budućnost najbolje!”

Točno na danu 90. obljetnice najzad priključenja k ugarskoj domovini, Petrovoga Sela, zadnjega od deset vjernih sel u Pinčenoj dolini, u mjesnom Domu kulture je održao predavanje povjesničar dr. Vince Kolnhofer, ki je svoju disertaciju napisao 2009. ljeta, na temu *Gradišćanski Hrvati i označavanje ugarsko-austrijskih granic*. Prilikom referata smo dosta novih informacij dostali o toj dičnoj prošlosti vjernosti, ali je za referatom nardanski povjesničar stao na raspolaganje i odgovorio na naša pitanja.

Razgovarala: *Timea Horvat*

Naš povjesničar prilikom petroviskoga predavanja

Ljetos je 90 ljet povratka k Domovini takozvanih vjernih sel ovde u zapadnougarskoj zoni, po Trianonskoj mirovnoj pogodbi. Ti si na ovu delikatnu temu napisao svoju disertaciju, to je dosta veliki materijal, već u dokumenti, nego u ljeta, ali zašto se ulovi človik za ovakovu tešku tematiku?

– Moram spomenuti da sam ja rodom iz Narde, a školu sam pohađao u Gornjem Četaru. Tamo je na crikvu jedna spomen-tablica, kade je zapišeno da ova sela kad su došla najzad. Na ti spomen su postavili tu ploču, to sam ja kot mladi školar većkrat preštao i onda nisam zapravo od nikogar takov odgovor dostao da zašto je to tamo postavljeno i što je bilo onda. Kad sam kot student u Pečuh došao, onda sam se prijeo s ovom temom baviti i kad sam se zakopao u materijal, onda sam dravdošao da je ovo jako interesantna tema. U medjuvrimeu je i Tiboru Zsigi objavljena knjiga ka povida bolje za razgraničenje po ovi seli, i onda sam mislio da ja moram ovo preširiti na cijelu granicu i da moram pogledati kakov stav su imali u ovi pitanji Gradišćanski Hrvati.

Kako se spomeneš, kako ti vidiš, što su otkrića, koliko je bilo važno u naši vjerni seli spominjanje ovih obljetnic i spominjanje ovoga povijesnoga trenutka?

– Ne smimo zabiti da kako se politika minja, odnosno politički sistem, tako se i ljudi premišljavaju, a pravoda i političari se moraju razmišljavati, kako neka svečuju, kako se

neka spominjaju na ovo vrime. Kot bivši nardanski zastupnik morem reći da i nam je bilo teško odlučiti, kako ćemo svečevati da smo se razdvajali od Austrije. Zapravo, sad se rušu granice, sad moramo to gledati kako ćemo se povezati, i mislim da i današnji seoski političari i peljači moraju kako tako gledati i na austrijskoj strani, kot i na ugarskoj, na svoj orsag, na svoje peljače da takorekuć ne pokvaru renome i da si ne pokvaru neakove šanse za razvitak.

Kako ti vidiš kot povjesničar, kad bi danas bilo glasovanje, naši stanovnici bi isto tako vanstali uz Ugarsku i bi zahtijevali ovako hlabro kot onda, vraćanje k ovoj zemlji?

– Moramo pero pogledati, kot sam u disertaciji pokazao na to da domoljublje je jedna stvar. Inteligencija se je u Ugarskoj školovala u tu dob i zato je bila za Ugarsku, ali ne smimo zabiti da su imali ljudi i svoje gospodarske interese. To su bili u onu dob Sambotel, jedan velegrad koji je blizu bio, a nisu štili tu vezu izgubiti. Isto tako na sjevernoj granici Beč je blizu bio i onde su djelali ljudi, ki su morali na to gledati da se ta veza ne prekine s tom granicom. Za to mislim da bi se danas ljudi malo drugačije študirali da kamo bi štili ići, kako bi odlučili. Ovo pitanje mislim da i zbog toga nije aktuelno, kad se je granica zrušila i kot su rekli u staru dob, trbu-

Polaganje vijenca kod nardanskoga Spomenika priključenja, pred desetimi ljeti

Ovakovi granični kameni „kinču” austrijsko-ugarski hatar

hom za kruhom, danas najveći dio ljudi odvud ide na zapad, u Austriju djelati.

Dobro znamo da titulu vjerna sela su dobila mjesta ovde u pograničnoj zoni u našoj županiji, ali ti si naglasio i ime Koljnofa, kako su i tamošnji stanovnici, većinom Hrvati, udarno i hlabreno glasali za to da ostanu ovde. Zašto su upravo samo našim selam dodijelene onda titule od Ugarskoga saveza, zašto ne i Koljnofu i tamošnjim selam?

– Za to zapravo sigurno stoju neakovi dokumenti, ali ja te nisam vidio da Koljnofci zašto nisu dobili titulu, ali i ovde je kot selo, nek Petrovo Selo dostalo onu dob povelju, odnosno titulu *Communitas Fidelissima*. Ova ostala sela su samo na početku 21. stoljeća, naknadno dostala ovu titulu. Po mojem pershonskom mišljenju i Petrovo Selo je samo zbog toga istaknuto s tom titulom, kad je bilo dost razdijeljeno i s ovim su štili umiriti stanovnike sela da budu oni ljudi smireni koji su bili na početku za Austriju.

Ti si rekao u svojem predavanju da po priključenju k Ugarskoj ostalo je na ovoj strani samo 12 000 Hrvatov, a med njimi su peljači dosta pasivni bili i nisu mogli organizirano zastupati u interesu naših Hrvatov. Koji su za to uzroki?

– To sam rekao da ovo još moram detalj-

Spomin-ploča na četarskoj crkvenoj stijeni ka je pozvala povjesničara na istraživanje

nije pogledati, ali sam tako došao na ovu misal da kad sam gledao govore iz tih časova, prešao sam si, kad su se ova sela vratila tod su ne nek političari, nego isto tako i farniki ter učitelji govorili, uprav tako kot i svi za vjernost za Madjarsku i svi su konstatirali da će biti ova sela dobri Ugri i da će se dalje razvijati ugerski jezik. Ovo je bilo jedan uzrok, a drugim uzrokom ništ takovoga ne znamo, nigdir nismo čuli da b' se bilo kade kakov gradišćanskohrvatski pokret ganuo na ugerskoj strani, kot se je na peldi u esterajskoj strani.

Od kraja 1921. ljeta praktički do početka 1923. su ova naša sela bila pod opsadom. Kako je to izgledalo? Esterajski žandari su simo došli, a što su sve morali pretrpiti naši ljudi?

– 1921. ljeta, krajem novembra, početkom decembra najpero je esterajska vojska došla, ne žandari. Par misec pero nisu mogli doći kad su je ugerski pobunjeniki potirali, zato je kasnije došla vojska u ova sela. Oni su par tajedan ostali i zaistinu kad je esterajska administracija došla, skoro u svako selo su i žandare namjestili. Na dost mjesti kade noteruš ni znao po nimški, tod su drugoga donesli i isto tako su porcije brali, kot i prlje. U seli su uspjeti samo kako-tako situaciju normalizirati, bolje se i nije moglo, kad s druge strane se je svenek čulo da će se granice minjati.

I u to vrime je jedno naše naselje bilo u privilegiranoj situaciji, pokidob je Plajgor takorekuć zabila posjesti austrijska vlast?!

– Da, tako je bilo. Tako se govorilo da u to selo nisu došli žandari, a i dokumenti su za to dokaz. Zbog česa je do toga došlo, to se ne zna, ali zapravo tamo je bilo takov interregnum, jer Ugri nisu smili stupiti, kad je bila neutralna zona na granici, a i s druge strane nisu smili vojnici doći. Ta neutralna zona je bila par kilometar široka da je Plajgor tamo nutraspao i zato nisu smili ni austrijski žandari doći tamo nutra, ali to bi se moralo konkretno pogledati.

Ti, kot povjesničar, bivši stanovnik jednoga vjernoga sela, kako misliš, koliko i za koga je danas važan ov dogodjaj?

– Ja mislim da kot i onu dob i sada, najpero inteligencija organizira ove svetačnosti, to je normalno. Isto tako i političarom je važno da se pokažu svojim biračima da su oni ovde i da varšto djelaju, a stanovnici imaju priliku svečevati, ali onda se i reče, kako i što je bilo, ne nek u ovoj situaciji i drugdar moremo upametzeti, kako dostputi većina i ne zna, zašto ide na priredbe. Samo toliko vidu da se svečuje i da su se vratila ova sela najzad k Ugarskomu, ali zbog kakovih uzrokov je to bilo potribno i kakove posljedice su iz toga nastale, to većina ne zna.

Suprot današnjega razmišljanja, zato moremo izjaviti da mi Gradišćanski Hrvati ipak moremo biti gizdavi na ovu povijesnu odluku?

– Da, kad u onu dob su donesli za sebe najbolju odluku, oni su tako mislili da će to biti za njevu budućnost najbolje! Ne smimo se zabiti da pero sto, dvisto, tristo ljet sva sela su se u Dolnoj Austriji germanizirala. Samo u zapadnoj Ugarskoj su ostali Gradišćanski Hrvati, a i zato su oni farniki mislili da je bolje ako ostanu pod ugerskom zastavom Gradišćanski Hrvati, znamda će i svoj identitet tako bolje i očuvati. Da je se politička situacija minjala, to onda najpr nigdor nije mogao viditi, niti znati.

BUDIMPEŠTA – Croatica, neprofitni d. o. o. za kulturnu, informativnu i izdavačku djelatnost i Matica hrvatska Ogranak Pečuh srdačno vas pozivaju na književnu tribinu koja će se održati 15. travnja (ponedjeljak), s početkom u 17 sati u Croaticinoj priredbenoj dvorani (VI. okrug, Ul. Nagymező 68, I. kat). Predstavljamo: Blazsetin István: Egy adag értelmetlenség (Porcija besmisla). S autorom razgovara Zoltán Medve – donosi Radio Croatica.

ZAGREB – Izaslanstvo gradišćanskih Hrvata iz Đursko-mošonsko-šopronske županije, odnosno naselja Koljnofa, Šoprona i Staroga Grada, posjetila je Zagrebačku županiju i Veliku Goricu. S predstavnicima hrvatske manjinske samouprave u Velikoj Gorici sastali su se zamjenik župana Zagrebačke županije Rudolf Vujević i zamjenik gradonačelnika Velike Gorice Ervin Kolarec. Na spomenutom primanju gosti iz Mađarske upoznali su nazočne s djelovanjem manjinske samouprave, specifičnostima života hrvatske nacionalne manjine u Mađarskoj, te s poteškoćama s kojima se susreću u svom radu i svakodnevnom životu. Inače, osim predstavnika hrvatske manjinske samouprave, u izaslanstvu bili su i hrvatski učenici iz Mađarske, te dio sudionika okruglog stola Pasijska baština – korizma među Hrvatima u Mađarskoj – čitamo na web portalu Zagrebačke županije.

Dravsko proljeće

U četvrtak, 31. travnja, u maloj dvorani Općine Sopje održan je radni sastanak u vezi s organizacijom „Dravskog proljeća 2013“, koje se ove godine priređuje u Sopju. Sastanku su pribivali predstavnici Općine Sopje, na čelu s načelnikom Josipom Granjašem, te predstavnici iz Mađarske, na čelu s načelnicom Barbarom Šajjić sa suradnicima iz Starina, Martinaca i Križevaca. «Dravsko proljeće» u ovih sedam godina održavanja postalo je prepoznatljivom manifestacijom ne samo na mjesnoj nego i na regionalnoj i međunarodnoj razini. Svake godine privlači sve više gostiju, ali i sudionika iz Hrvatske i Mađarske. Ova je manifestacija još jedna potvrda dobrosusjedskih i dvostranih odnosa između Hrvatske i Mađarske jer se naizmjenično održava jedne godine u Sopju, a druge u Starinu. (www.sopje.hr)

Blagoslavljanje Spomenika priključenja, u Plajgoru 2003. ljeta

Marko Dekić Bodoljaš

O pokladnom običaju mohačkih bušara

48. Ne imadoh snage, a kamoli glasa
Odolit grdosiji lavovskih vilica,
Štono su se proždrljivo iscrile na me,
Mal' se ne usmrtime od silnog užasa!"
„Dosta, starče, dosta, od tvojih trica!"
Srdita se pritinja najednom začuje.
„Zar ne vidiš da nas ovdje bolest desetkuje?
Poganske verige mnogi narod prti,
Tursko ih sužanjstvo čeka sve do smrti!
Tursko ih sužanjstvo čeka sve do smrti!

49. Uskočka se masa na to uznemiri.
U mnoga srca se sumnje usadile,
U nikim nevira biva sve veća i veća
Poput kuge vadskim taborom se širi,
I na zvirstva zala i žalost podsića,
Starčeve ih mudre riči nisu utišile.
Bač' Tuno se nada nekih čudesa
I da će u njima božica pravde Justicija
Zaštitnički raširit krila sa nebesa!
Zaštitnički raširit krila sa nebesa!

50. Kraj ognjišta tmurno Tuno sidi,
S kamišem u ruci cripane mu lule,
Svaka misao mu suvog zlata vridi.
„Ne padajte u očaj, umuknit će „zurle",
Ne pitajte kada, kad će da uslidi,
U vašem životu il' kod unučadi,
Proroštvu se mome veće bliže ure!
Virujte, srićnija budućnost se gradi,
Iz Mohača grada nestati će Ture!
Iz Mohača grada nestati će Ture!

51. „I ovoga trena ponovo vas molim,
S nakanom da se nada ne ugasne,
Poslušajte starca i srca mu glase
Da vas još jednom bratski osokolim.
„Kad prolićne ravnodnevice nastanu,
Zatrubit će trube i noću i danju,
Zasvirat tambure, zapivat veseli,
Uskočka će vojska bezbrojnih strašila
Zaveslat čamcima ka Šokačkoj skeli!
Zaveslat čamcima ka Šokačkoj skeli!"

52. Na primeru moga strašnog snoviđenja
Gradit ćemo silna, grdna čudovišta,
Hrabrost će turska drtat od nemoći
Kada budu srili čarobna stvorenja
I slušali glase dugačkih nam truba.
Ni sto Alaha im neće smoć pomoći.
Od krvi poganske zamutit će rijeka,
Ta će pripovitka trajat do pamtvika!
Ta će pripovitka trajat do pamtvika!

53. „Na okup, na okup, poslu triba prići,
Što brže tim bolje, dosta j' bilo riči,
Zauzetost zna brige i rane da izliči!
U šumici vadskoj – vitka stabla vrbovine,
Za kojikakva strašila su naše podopštine!"
Zanosno veli vidovnjak, bača-Tuno stari.
„Trenutak je stigo, narode uskočki,

Pokaž' mo se svitu, moj rode šokački!"
Odlučnost i radost s lica mu se žari,
Odlučnost i radost s lica mu se žari.

54. Seljaci, ribari i pastiri viču:
„Dosta je bilo straha i skrivanja,
Po močvarnom trščaku, otočnom vrbiku,
Zasitili smo se dosadnog brundanja!
Uzmimo u ruke fancagu, testeru, sikirku,
Potražimo zvonke, sačinimo klepke, škrepe-
taljke,
Buzdovane, rifi, točkove i larfe,
Svirala, ornice, životinjske obrazine ružne,
Od koji će Turadija bezglavo da šmugne!
Od koji će Turadija bezglavo da šmugne!

55. Revni ljudski tabor na posov se daje,
Opaklije, šubare prevrnu naopačke,
Živi stvor još ni j' vidio ovake parade.
Uz graktanje vrana i svračje kreštanje,
Svirala i trube na sve strane bruje,
Svud se teše, buši i čekićem kuje.
Grmljavina mukla iz daljine kobne,
Sivanjem, munjama ko da poručuje
Uskočkim bušarima, želi da pomogne,
Uskočkim bušarima, želi da pomogne.

56. „U mrkloj noći, muklo triba poći,
Što bez zapovidi vođe neće iti,
Te dužnosti se kogod mora privatiti!"
Ovake su misli bač-Tunu morile
Sve dok se na nebu zvizde nisu utrnile.
Napamet mu sine drevno nadmetanje,
Triskanje, priko vatre skakanje,
Sa ramena kamena hitanje – bez krvi.
Nek viština sudi ko će biti prvi,
Nek viština sudi ko će biti prvi.

57. Jedno tuce mladih, vrli' javljenika,
Za triskanje sprimno, ispid starca stoje.
Ne ide se u smrt, već je to prilika
Za viteško dilo, po dvoje, po dvoje.
Mrtva se tišina nad taborom svila,
Zatrubiše trube, prista cika-vika.
Da bi nadmetače gledalo, bodrilo,
Znatiželjno se pučanstvo ledinom sjatilo,
Želeć da na koncu slave pobjednika,
Želeć da na koncu slave pobjednika.

58. Šest parova čine po dvoje mladića,
Okaljena tila i tvrdi' mišića.
Koji s pameću, vištinom postane najbolji,
Na dva ramena ravno pajtaša prisili,
Lovorov vijenac i slavlje mu stoji!
A kada se momci uvate ukoštac,
Poticanje pučko sve glasnije biva:
„Šopni ga poda se, ta niti je on otac!"
Obojicu takmičara tako podjariva,
Obojicu takmičara tako podjariva.

SUBOTICA – Marko Dekić Bodoljaš slovi za najviše cijenjenog i najplodnijeg književnika, i po odlici jednog od najprestižnijih suvremenih hrvatskih književnika u Mađarskoj, istaknuto je 22. ožujka prilikom predstavljanja njegovih pet knjiga u Galeriji „Dr. Vinko Perčić" tijekom književne večeri pod nazivom „Mirisi vrbika Marka Dekića Bodoljaša". Predstavljanje je u organizaciji Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata i NIU „Hrvatska riječ" bilo u povodu 75. godišnjice pjesnikova rođenja, a bilo je posvećeno nakladničkoj praksi suvremene hrvatske književnosti u Mađarskoj. Najbolje Bodoljaševe pjesme jesu one u kojima govori o ljubavi prema materinskom jeziku, vlastitom narodu i matičnoj zemlji Hrvatskoj, istaknuo je ovom prilikom počasni predsjednik Hrvatske državne samouprave u Mađarskoj dr. Mijo Karagić. O književniku je govorio i Čaba Horvath, ravnatelj Croaticice, neprofitnog poduzeća za kulturnu, informativnu i izdavačku djelatnost, iz Budimpešte.

MOHAČ – KUD «Zora» 5. travnja priređuje tradicionalnu mjesečnu plesanicu koja će se pod vodstvom Stipana Darašca održati u Domu «Dunav» (Ulica Szabadság 4–6)m s početkom u 20 sati; svira Orkestar «Poklade».

Trenutak za pjesmu

Andi Novosel

Nagrade

Nagradjuju se ljudi za čine
neizmerne
Predloženi su za zasluške
Republike

Dodiljeni su njim zlatni znaki
Za njeve kriminalne čine
Kršenja ljudskih prav
Za socijalno izgraničenje
Za socijalno ubojstvo

Za perverzno
Izsmihavanje i gaženje
Dodiljeni su njim zlatne nagrade
Od njevih kamaradov i kamaratkinjov
u njevom soci naci gibanju
predloženi su od supočiniteljev
na slavu njeve nepravde

Većina boža tako kod pred
75 timi ljeti
Oni uživaju perverzno vojeristično
Soci naciji današnjih dana
Još uvijek umaraju!
A krščani iskrćni uživaju

Ča za časni perverzni kriminalni ljudi
Današnjih dana!

Nastavlja se

Prvi samostalni CD Tamburaškog sastava „Šokadija”

TS „Šokadija” na Ophodu bušara

Za vrijeme Ophoda bušara, u Mohaču je objelodanjen prvi samostalni nosač zvuka Tamburaškog sastava „Šokadija”. Kako nam uz ostalo reče voditelj orkestra Zoltan Horvat, posrijedi je retrospektiva petogodišnjeg rada orkestra, odnosno obradba snimke koncerta otprije dvije godine. Nemaju, a vjerojatno neće ni imati distributera jer, kako skromno dodaje, nije to tako veliko i važno izdanje, a

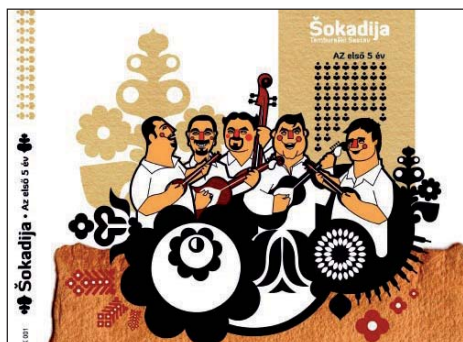
oni nisu toliko poznati u Mađarskoj koliko u samome gradu Mohaču. Međutim njihovi prijatelji i dragi gosti koji ih redovito slušaju na raznim priredbama i na koncertima, uvijek traže od njih nosač zvuka, koji sada konačno imaju. Ostvaren je u potpunosti s potporom Hrvatske samouprave grada Mohača, kojoj i ovim putem zahvaljuju. Kako kaže, uvijek se nađe i financijskih sredstava i dobrih ljudi kojima je stalo da se nešto sačuva od naše tradicije i baštine. Podsjetimo da je Tamburaški sastav „Šokadija”, koji od samih početaka djeluje pod okriljem Šokačke čitaonice, svoj prvi javni nastup imao je 2006., a 12. veljače 2011. godine s cjelovečernjim koncertom proslavio je pet godina rada.

Kako saznajemo, nosač zvuka TS „Šokadija” može se kupiti u Uredu Tourinforma u Gradskoj kući (Széchenyiev trg 1) i još na nekim mjestima u Mohaču.

S. B.

BAJA – Plesni krug „Šugavica” 26. travnja priređuje rođendansku plesničnicu u povodu 4. obljetnice utemeljenja, koja će se održati u športskoj dvorani Osnovne i športske škole „Šugavica” na Dolnjaku u Baji. Na priredbi će nastupiti Izvorna kulturna grupa garske Hrvatske samouprave, te Santovkinja Darinka Orčik. Okupljene će zabavljati tukuljski Orkestar „Zora”. Kako nam uz ostalo reče jedan od osnivača i glavnih organizatora Jozo Sigečan, od samih početaka uz potporu ravnatelja Jánosa Erősa, od svibnja 2009. godine redovito svakog petka održavaju „južnoslavenske plesničnice” (uz hrvatske, srpske i makedonske plesove). Redovito pozivaju poznate koreografe, koji im poučavaju plesove, a uz to ih upoznaju s njihovim podrijetlom, te s narodnom nošnjom. Osim toga nastoje naučiti i pjesme koje se vezuju za plesove. Godišnje priređuju po jednu rođendansku i završnu plesničnicu na ispraćaju stare godine, na kojima se zna okupiti i po nekoliko stotina sudionika. Članovi Kruga redovito sudjeluju na školskim priredbama prigodom Antunova i Berbene svečanosti. Prema riječima Jozice Sigečane, zahvaljujući plesničnicama sve je veći broj onih koji uče hrvatski jezik.

ĐAKOVO, BUDIMPEŠTA – Nakladnička kuća Napkút iz Budimpešte pozvala je đakovačkoga književnika Mirka Čurića da bude njihov gost na Međunarodnom sajmu knjiga u Budimpešti koji počinje 20. travnja, te da ondje predstavi njihova izdanja: dvije knjige s bajkama koje je na mađarski preveo Đuro Franković iz Pečuha. Poziv je upućen za predstavljanje dviju knjiga sa slikovnicama nastalim na temelju đakovačkih narodnih bajka zapisanih 1936. godine. U sklopu projekta koji grad Đakovo već deset godina podupire objavljeno je deset slikovnica na hrvatskom jeziku, a još je pet slikovnica objavljeno izvan Đakova. U knjigama je sedam bajka prevedenih na engleski i mađarski jezik.

Grafički zahtjevno dizajnirani omot prvoga samostalnog CD-a Tamburaškog sastava „Šokadija”

MOHAČ – Kako najavljuju suorganizatori, Njemačka i Hrvatska samouprava grada Mohača, toga još nije bilo. Naime sa željom da ubuduće postane tradicijom, 13. travnja, s početkom u 19 sati priređuju švapsko-šokački bal koji će se održati u mjesnom Omladinskom središtu. Okupljene će zabavljati orkestri UnterRock i Bošnjacke bitange. Ulaznice po cijeni od 1500 forinta mogu se naručiti na telefonu (06) 20/2889-944 kod Gabrielle Feth Hahnerili, a na telefonu (06) 20/ 8513-425 kod Stipana Filakovića. Ulaz na program KUD-a «Mohač» u povodu otvorenja bala slobodan je.

Bogatstvo...

Pripravljane pira Agice Grüll i Ferenc Vertetića u Prisiki u maju 1972. ljeta.
Sliku poslala: Livija Meršić

Tjedan hrvatskoga jezika u školskom centru Miroslava Krleže

Od 18. do 22. ožujka u Hrvatskoj osnovnoj školi i gimnaziji Miroslava Krleže održano je niz manifestacija i programa vezanih za tradicionalno obilježavanje Dana hrvatskoga jezika. Prisjećanje na Miroslava Krležu, predstavljanje Pomurske regije, natjecanje kazivanja stihova i proze, književna tribina, kazališna predstava i drugi sadržaji potaknuli su sve polaznike ustanove na sudjelovanje u nekom programu, da se iskušaju u recitaciji, pjevanju, sviranju, u glumi ili da uživaju u šarolikosti programa. Tijekom tjedna, 19. ožujka, na Dane jezika stigli su učenici iz Pomurja kako bi predstavili svoju regiju u pečuškoj ustanovi.

Dramska sekcija učeničkog doma Miroslava Krleže s prof. Erikom Žarac

Dani hrvatskoga jezika već se godinama održavaju u pečuškoj ustanovi, naime 1997. godine i Hrvatski je sabor donio odluku o obilježavanju Dana hrvatskoga jezika. To je spomen na Deklaraciju o nazivu i položaju hrvatskoga književnog jezika, objavljenu u ožujku 1967.

Deklaracija o hrvatskom jeziku nastala je kao zaštita hrvatskoga jezika od jugoslavenske unitarizacije i srbizacije u odnosu prema umjetnom, tzv. „srpsko-hrvatskom ili hrvatsko-srpskom“ jeziku. Na obilježavanjima Dana hrvatskoga jezika hrvatski jezik dobiva posebnu pozornost u raznim oblicima, a jednako tako i kultura naroda koji se služi tim jezikom. Dani hrvatskoga jezika u pečuškoj osnovnoj školi i gimnaziji započeli su svečanim otvaranjem prilikom kojeg se prisjećalo na Miroslava Krležu, pisca čije ime nosi i sama ustanova. Ove mu je godine posvećena posebna pozornost i zbog 120. obljetnice njegova rođenja. Učenici s profesoricom Martom Gergić i Evom Polgar pripremili su se iz njegova života i njegovih djela, što su ukratko predstavili na otvorenju cjelodnevne manifestacije.

Drugi dan je posvećen pomurskim Hrvatima. Već nekoliko godina tijekom tjedna posvećen je jedan dan hrvatskim regijama iz Mađarske. Sve su se regije već predstavile, od Bačke do Gradišća, jedino je još preostalo da se predstave Hrvati s lijeve obale rijeke Mure. Golem je to bio doživljaj i za

učenike pomurskih škola, otići u veliku pečušku školu i tamo prikazati bogatstvo svojega kraja. Školska svečana dvorana već je bila spremna za doček pomurskih gostiju. Velik natpis, navod iz pjesme pomurske pjesnikinje Jolanke Tišler „Ona je nekaj od smrti vekše i od življenja i pesme žmekše“, postavljena pomurska narodna nošnja i razni predmeti toga kraja dočarali su pomurski ugođaj. S prigodnom su se izložbom pripremili i pomurski gosti, bile su postavljene fotografije iz nekadašnjeg života, lutke u narodnoj nošnji, stari vrčevi, prave pomurske pisarnice, nekoliko izdanja i drugi predmeti. Pozdrav dobrodošlice za pomursku djecu pripremio je školski pjevački zbor (voditeljica Marta Rohonci) uz pratnju tamburaša (voditelj Grga Kovač), s pjesmom „Dobro mi došel, prijatel“, te s pjesmom „Fala Božeku za Međimurje“ koju je pročitao Blaž Bodiš, gimnazijalac podrijetlom iz Pomurja. Ravnatelj ško-

le Gabor Győrvári pozdravio je Pomurce, ponudio im da se upoznaju s pečuškom ustanovom, da se tijekom dana druže sa svojim vršnjacima i zamolio ih da ukratko predstave svoju regiju. Scenarij pomurskoga programa osmislila je dr. Erika Rac, učiteljica keresturske škole, u kojem je odista bilo od svega ponešto: o kajkavskom narječju, šaljivim svadbenim i uskršnjim običajima, pomurskim pjesnicima, folkloru, predstavili su se tambu-

Dio programa učenika iz pomurskih škola, u kojima se odvija predmetna nastava hrvatskog jezika i književnosti

Rezultati natjecanja u kazivanju stihova na Danima hrvatskoga jezika u Pečuhu

Kategorija 1. razred:

- I. mjesto: Miroslav B. Vegšć
- II. mjesto: Ivan Kovačević
- III. mjesto: Pana Ribić

Kategorija 2. razred:

- I. mjesto: Eva Šanta
- II. mjesto: David Drinoci
- III. mjesto: Bijanka Bošnjak

Kategorija 3. razred:

- I. mjesto: Emeše Bödő
- II. mjesto: Miroslav Radić
- III. mjesto: Vanesa Ujhazi

Kategorija 4. razred:

- mjesto: Reka Balog
- II. mjesto: Domonkoš Santoi
- III. mjesto: Milan Mihalović

Kategorija 5–6. razred:

- I. mjesto: Darko Hahner
- II. mjesto: Petra Balogh
- III. mjesto: Dijana Terzić
- Posebna nagrada: Ivana Božanović

Kategorija 7–8. razred

- I. mjesto: Anet Šandor
- II. mjesto: Maja Božanović
- III. mjesto: Marko Balaž

Posebna nagrada: Andrej Šajdl

Kategorija gimnazije:

- I. mjesto: Danijel Blažetin
- II. mjesto: Emin Aliustić
- III. mjesto: Nikola Veg

Posebne nagrade: Adrijan Kapoši
Petar Balaž

Najuspješniji književni radovi:

Ema Poletto (5. razred) – pjesma „Pahuljica”

Edina Avdić (7. razred) – pjesma „Moja ljubav”

Dorina Deak (6. razred) – pjesma „Prva ljubav”

Adrijan Kapoši (11. razred) – pjesma „Gdje si, dušo moja”

Pod šifrom „ALONZY 2204 – pjesma „Da sam ja netko drugi”

Pod šifrom „ knjiga” – proza „Da sam ja knjiga”

Učenici s profesoricom Žanet Vörös prikazali su projektnu temu o Stjepanu Blažetinu

raši svih škola iz Kerestura, Serdahela, Sumartona, čak su „Sumartonski bandisti” predstavili i tradicionalnu pomursku puhačku glazbu. Na kraju predstavljanja dupke puna dvorana, s mnoštvo djece i mladih je odzvanjalo je od pljeska, a gosti iz pomurskih škola bili su presretni.

Cilj je takvih gostovanja zapravo i jačanje nacionalne samosvijesti kod djece, međusobno upoznavanje djece iste nacionalnosti, upoznavanje jedne srednjoškolske odgojno-obrazovne ustanove u kojoj se odvija dvojezična nastava, u koju je dobro došao svaki učenik iz raznih regija ako želi usavršiti svoje znanje hrvatskoga jezika.

U okviru Dana jezika priređeno je i tradicionalno natjecanje u kazivanju stihova i proze i za osnovnoškolce i za gimnaziju. Kako reče profesorica Gergić, djeca su se pripremala po razredima, mladim učenicima pomagali su nastavnici u odabiru pjesme, ali za gimnazijalce je organiziran posjet u knjiž-

Gost Književne tribine, pjesnik Stjepan Blažetin

nicu gdje su sami tražili pjesme. Za priređivanje natjecanja bile su odgovorne profesorice Nada Belajski i Marica Vujkov. Književnu tribinu zajedno s učenicima pripremila je profesorica Žanet Vörös, prikazana je projektna tema o Stjepanu Blažetinu, što je bilo prikazano u Santovu, te gost tribine bio je sam pjesnik. Iz programa Dana ne može izostati ni

Dramska sekcija Učeničkog doma, koju već godinama vodi prof. Erika Žarac, izvela je predstavu „Teštamenat” od Pere Budaka

kazališna predstava gimnazijalaca, koju iz godine u godinu uvježbava nastavnica Erika Žarac. Ovaj put su se pripremili s dramom „Teštamenat” od Pere Budaka. Program zatvaranja cjelotjednih manifestacija osmislila je profesorica Janja Živković, a posljednjeg dana dodijeljene su diplome učenicima koji su bili najuspješniji u natjecanju kazivanja stihova, odnosno pisanju književnih radova. Kako bi se cijeli tjedan odvijao u pravom ugođaju, kako to doliči našem lijepom materinskom jeziku, tijekom cijeloga tjedna usklađeno su radili mnogi djelatnici pečuške ustanove.

beta

Foto: Ákos Kollár

Sudionici školskog natjecanje u kazivanju stihova i proze

Najmlađi su oduševili nastupom

„Krlježini” gimnazijalci podrijetlom iz Pomurja

Fotografija za uspomenu o posjetu Hrvatskoj školi Miroslava Krleže

Narodnosni dan u Kinizsievu vrtiću

MALA STRANICA

Dana 22. ožujka u Kinizsievu vrtiću na bajskom Dolnjaku priređen je već tradicionalni Narodnosni dan. Nazočne je pozdravila odgojiteljica Danica Pejin, voditeljica narodnosne radne skupine, među njima posebno vrtićku djecu, hrvatske odgojiteljice vrtića u ulici Templom, njemačke odgojiteljice Damjanicheva vrtića i svoje kolegice. Ona je predstavila goste prijepodnevnoga prigodnog programa, nakon čega je otpjevana bunjevačka «himna» *Kolo igra, tamburica svira*, u pratnji Orkestra «Čabar», čiji članovi kao gosti već 10–11 godina djeci predstavljaju svoja glazbala, a na kraju programa sviraju na plesanici.

Kako nam uz ostalo reče Danica Pejin, u programu su nastupile članice bunjevačkoga pjevačkog zbora, učenice Hrvatskog kružo-

ka Fancaške osnovne škole pod vodstvom učiteljice Jutke Poljak Csicsor. One su otpjevale nekoliko narodnih pjesama podravskih

Hrvata. Djeca su ih pažljivo slušala jer još nisu čula takve pjesme. Članice zbora prekrasno su pjevale, a njihovo pjevanje uveličano je izvornom bunjevačkom nošnjom.

Prihvativši poziv organizatora, Jadranka Ševarac djeci je predstavila svečanu bunjevačku narodnu nošnju, a kao članica KUD-a „Bunjevačka zlatna grana” pomogla je i u priređivanju plesanice.

Velika skupina zvana „Leptiri”, pod vodstvom odgojiteljice Danice Pejin, na početku programa prikazala je uvježbani splet narodnih plesova, u pratnji Orkestra „Čabar”. Nakon plesanice, djeca su po skupinama izrađivala razne radove od papira, izrezivala, lijepila i slično. Ukrašavali su narodne čupove, stolnjake, lijepili lutke u narodnim nošnjama. Nije izostala ni tradicijska gastronomija. Majka Milice Gugan Pál i ove je godine pripremila pravu garsku gibanicu. Priredbu je materijalno podupirala Hrvatska samouprava grada Baje.

FOTO: *Bianka Kulimak*

MOHAČ – U vrtićima Općeprosvjetojnog središta Mohačke regije ponudena je mogućnost odgoja na narodnosnim jezicima: njemačkom i hrvatskom jeziku. Prijavi prethodi obavijesni roditeljski sastanak koji će se održati u Omladinskom središtu 11. travnja, s početkom u 16.30 sati. Slijedi upis u vrtiće 15. i 16. travnja u vrtiću u Rókusevoj ulici. O razmještanju djece odlučit će Odbor za prijam, a o tome će do 15. svibnja obavijestiti roditelje.

Veliko slavlje na Maksimiru!

O derbiju Hrvatska–Srbija iz salantskog ugla

U Rio de Janeiru 30. srpnja 2011. je održan ždrijeb kvalifikacije za odlazak na Svjetsko prvenstvo u nogometu, koje će se održati 2014. u Brazilu. Hrvatska je dobila najtežu moguću skupinu, sa Srbijom, Belgijom, Makedonijom, Škotskom i Velsom. Svaki je protivnik težak, ali ipak za jednu utakmicu vladalo je najveće zanimanje navijača, a to je ogledanje Hrvatska–Srbija, utakmica koja je po mnogima nazvana „povijesnom“. Nogomet kao fenomen, pogotovo u ovakvim prilikama, odveć je zvučan i atraktivan medij samo za promocije ili afirmaciju različitih ideja i interesa. U tom kontekstu kvalifikacijski susret za SP u Brazilu 2014. između Hrvatske i Srbije bio je velik mamac za vojsku interpretatora društvene zbilje u zemljama s prostora bivše Jugoslavije. Sučeljavanje Hrvatske i Srbije doista je imalo povijesni predznak. Otkako su dvije zemlje samostalne, Hrvatska od 1991., a Srbija od 2006. godine, ova im je bila prva međusobna utakmica. Nas trojica prijatelja, tri Hrvata iz Salante, Nikola Ištoković, Milan Švegal i ja, Arnold Vanjur, smo već odavno veliki navijači hrvatske nogometne reprezentacije. Kao svi, i mi smo maštali i sanjali o tome da budemo na tribinama maksimirskoga stadiona na toj utakmici. Ulaznice su u redovitoj prodaji u najvećim gradovima Hrvatske planule istog dana kada su i puštene. Mi smo imali samo jedan način da dođemo do svoje ulaznice, a to je bio Klub navijača „Uvijek vjerni“. Klub navijača hrvatske nogometne reprezentacije službeni je klub krovno hrvatskog nogometnog tijela i okuplja sve navijače hrvatske reprezentacije. U Klub se mogu učlaniti svi koji na bilo koji način žele pomoći reprezentaciji i napretku najboljih jedanaest. Kroz Klub navijača hrvatske reprezentacije zaživjela je dugo stvarana ideja o organiziranom navijanju za nacionalni grb. Hrvatski nogometni savez za svakog člana Kluba osigurao je ulaznicu za utakmicu. Ja

sam član Kluba od 2008., tako sam i ja imao svoju ulaznicu. Brzo smo učlanili i Nikolu i Milana, tako smo mogli kupiti ulaznicu i njima. U tome nam je jako mnogo pomogao naš dragi prijatelj Damir koji radi u Klubu, i s kim smo bili cijelo vrijeme u kontaktu. Radi se o sjajnom čovjeku, bez njega bismo imali znatno teži posao jer on je bio taj koji je ubrzavao

samo odlučili da idemo već dan prije utakmice u Zagreb, i da tamo spavamo i prije i na dan utakmice. Nikola nam je rezervirao smještaj u središtu grada, blizu Maksimira. Okitili smo naš auto kockastim draperijama, hrvatskim zastavama, i krenuli smo u četvrtak oko 18 sati. Brzo smo stigli u Zagreb, i zauzeli smještaj. Nakon toga smo otišli u Klub navijača „Uvijek

Milan Švegal, Arnold Vanjur i Nikola Ištoković na maksimirskim tribinama

proces Nikolinog i Milanovog učlanjivanja u Klub. Od trenutka kada smo kupili svoju osiguranu ulaznicu preko službenog sajta Hrvatskog nogometnog saveza, sve više smo čekali 22. ožujka, i „povijesnu utakmicu“. Budući da smo izvan Hrvatske, nama nisu poslali ulaznice putem pošte, nego smo ih trebali preuzeti osobno, na dan utakmice u Sportskoj dvorani Dražena Petrovića. Tako

vjerni“, koji se nalazi u Frankopanskoj ulici. Tamo smo se sastali s našim dragim prijateljem Damirom, a budući da on voli dobru glazbu, i često sluša pjesme od Omega i LGT-a, kao poklon dobio je od nas CD-ploče tih orkestrara i izvrnsna mađarska vina. U prostorijama Kluba vladala je velika gužva, osim nas bili su tamo hrvatski navijači iz Njemačke, Austrije, s kojima smo se upoznali i porazgovarali. Na dan utakmice, nakon jutarnje kave otišli smo do Sportske dvorane Dražena Petrovića, gdje smo preuzeli naše vrijedne ulaznice. Nakon toga vratili smo se u Klub, pokazali Damiru naše ulaznice, i još jednom mu zahvalili što je nam pomagao. U prostorijama Kluba nije bila tako velika gužva kao u četvrtak uvečer, ipak bilo je jako zanimljivo. Upoznali smo jednog navijača iz Japana. Zove se Naoyuki Uesugi, navija za Hrvatsku od 2002. godine kada je ona igrala na SP u njegovu gradu. Ima mnoštvo dresova hrvatske reprezentacije, i često dolazi na utakmice. Ima masku u bojama Hrvatske, a donio je i jednu drugu kao poklon za Klub. Slikali smo se s njim u tim maskama, i baš nam je bilo zabavno. Iz Kluba smo otišli na Trg bana Jelačića gdje je već vladala sjajna atmosfera, družili su se i pjevali navijači iz cijele Hrvatske, iz Australije, Njemačke, Švicarske, Švedske, Austrije, Španjolske, Bosne i Hercegovine. Prema stadionu krenuli smo oko

16 sati. Usput malo smo se osvježili u jednom kafiću, i oko 17 sati stigli smo do Maksimira. Trebalo nam je oko pola sata da uđemo na stadion. Ulaznicu smo imali na sjever, gde su uvijek smješteni najvatreniji navijači. Odmah nas je uhvatila odlična atmosfera, slikali smo se, pjevali i čekali da počne utakmica. Velika euforija s tribina, na početku manje se osjetila na travnjaku. Izbornici su iznenadili izborom prvih postava, više Siniša Mihajlović koji je na klupi ostavio Stojkovića, Petrovića, Tadića i Đorđevića. Igor Štimac je prelomio i ušao u veliki rizik uvrštavanjem 18-godišnjeg debitanta Matea Kovačića umjesto iskusnogi agresivnijeg Vukojevića. U prvih 20-ak minuta domaća očekivanja nisu se odvijala u željenom smjeru. Srbi su prema očekivanju zatvorili sve prilaze голу braneći svoj prostor i s deset igrača, kompaktno i čvrsto. Umjesto očekivanoga visokog presinga i agresivnog pristupa Hrvatske, vidjeli smo visoku obranu gostiju. Naši su igrači djelovali suzdržano, nisu poduzimali ozbiljniju akciju, a sve to osnažuje podatak da je prvi udarac prema голу Srbije, izvan okvira, bio Kranjčarov u 19. minuti. No osjetilo se potom da Vatreni dižu ritam. Doduše, da bi došli do toliko željenog vodstva, pridonio je i neoprezni Aleksandar Kolarov, nakon čega su Rakitić – Olić pripremili zicer za Mandžukića. Nema dvojbe da je taj gol olakšao noge domaćinima, a nešto bolju igru u finišu prvog dijela okrunili su još jednim pogotkom koji je odao propusnost toliko hvaljene obrane Srbije. Srnin sjajan centaršut na drugu je vratnicu dočekaao Olić i poentirao za 2 : 0 i radost prepunih tribina. U nastavku su gosti nešto bili poduzetniji, ali u rijetkim prilikama kad su imali izgledniju priliku, sjajno je reagirao Stipe Pletikosa. Igrač utakmice, po ocjenama, bio je Ivica Olić, uz njega su najbolji igrači na travnjaku bili Vedran Ćorluka, Darijo Srna, Mario Mandžukić i sjajni veznjak Real Madrida Luka Modrić. Ukupni je dojam da suverenom, mudrom i nadasve borbenom igrom Hrvatska je zasluženo pobijedila Srbiju i nastavila brodići prema Brazilu punim jedrima! Ovo je definitivno bila večer Hrvatske. Atmosfera od prve

do posljednje minute utakmice bila je sjajna. Maksimir nabijen emocijama, vratili smo se u prošlost, u one godine kad je bilo normalno da sve četiri tribine ključaju i izvikuju imena hrvatskim reprezentativcima, kada dišu kao jedan. Navijačke pjesme, Thompson, pa pokolja dalmatinska, tribine u bojama i oblicima legendarnih hrvatskih kockica. Bio je to uvod u pravu, športsku atmosferu, kakvu smo svi priželjkivali, a istovremeno i strepili hoće li nekoga emocije „prebaciti“. Jer i oni koji su u Maksimir došli gledati „običnu“ utakmicu, nisu mogli ostati hladni na dekor svih četiriju tribina. Utakmica je bila više od „obične“ Posebna! Puno, puno više od toga. No velika, apsolutna većina onih koji su došli na stadion kao da je poslušala sve one apele izbornika, igrača, premijera, predsjednika. Nosila ih je ljubav prema Hrvatskoj, a ne mržnja prema Srbiji. Nogomet se često u Hrvatskoj poima kao ogledalo stvarnosti, ovoga puta bio je – bijeg od stvarnost. Na onaj lijepi, pozitivni način. U toj lijepoj nogometnoj večeri kad su ostvarene gotovo sve želje koje smo zacrtali uoči ove „utakmice svih utakmica“, ostala je neispunjena tek jedna. Da vidimo lice glavnih ljudi Europske nogometne unije (UEFA), Michela Platina i Grigoria Surkisa, koji su takvim žarom kritizirali Hrvatsku zbog huliganizma i prijetili joj izbacivanjem iz natjecanja. Nisu bili u Zagrebu da vide što je prava nogometna atmosfera! Nećemo reći europska jer i u Europi je teško pronaći istovremeno tako besprijekoran ugođaj nabijen s toliko emocija.

Nakon utakmice s Nikolom i Milanom ostali smo u središtu grada, družili smo se, pjevali i veselili s ostalim navijačima, i vidjeli da je slavlje u Zagrebu bilo fenomenalno i dostojanstveno. Stigli smo doma u subotu s prelijepim uspomenama. Ukupni je dojam nas trojice da bili smo već na mnogo velikih utakmica, ali ipak ova nam je najdraža. Još jednom smo jako zahvalni našem prijatelju Damiru i Klubu navijača „Uvijek vjerni“ koji su nam omogućili da budemo dio ovoga sjajnog događaja.

Arnold Vanjur

SVE BLIŽE BRAZILU

Šest utakmica kvalifikacija za Svjetsko nogometno prvenstvo 2014 za Hrvatskom su, četiri su još ostale. Hrvatska i Belgija bore se za prvo mjesto u skupini, jedino koje izravno vodi u Brazil.

Nakon pobjede nad Srbijom Hrvatska je upisala 2 : 1 pobjedu na gostovanju u Vel-su. U Swanseau je domaćin dugo vremena rezultatski vodio pogotkom Garetha Balea u 21. minuti iz jedanaesteraca. Na kraju je Hrvatska reprezentacija, ipak, upisala petu pobjedu u šest dosad odrađenih susreta aktualnih kvalifikacijskih nadmetanja za predstojeće SP. Naime Hrvatska je do izjednačenja došla u 77. minuti kada je Dejan Lovren s 20-ak metara iskosa poslao snažnu loptu s čudljivom putanjom prema velškom голу, što je u potpunosti iznenadilo obranu i vratara, pa je lopta zasjele u mreži. Izjednačujući je pogodak samo pridonio da se Velšani igrački primire, pa je Eduardo Da Silva u 87. minuti upisao drugi pogodak za Hrvatsku na utakmici koja je bila bitna za potvrdu tri boda iz susreta protiv Srbije. U skupini A i dalje je vodeća Belgija sa 16 bodova i 11-3 gol razlikom, a na drugoj poziciji prati je Hrvatska, također sa 16 bodova, ali s 10-3 gol-razlikom. Kako je susret bio obilježen mnogim žutim kartonima, Hrvatska će reprezentacija u susretu protiv Škotske 7. lipnja biti onemogućena za Ćorlukine i Modrićeve usluge.

Milan, Arnold i Nikola u Klubu navijača „Uvijek vjerni“ s prijateljem Damiirom

PEČUH, MOHAČ – Hrvatski klub Augusta Šenoe, Udruga hrvatskih vinogradara u Mađarskoj i Čitaonica mohačkih Šokaca organiziraju XXXI. natjecanje hrvatskih vinara i vinogradara u Mađarskoj. Do 4. travnja 2013. godine na adresu spomenutoga Kluba treba dostaviti prijavnicu za sudjelovanje natjecanju. Rezultati će biti proglašeni 12. travnja 2013. u mohačkoj Šokačkoj čitaonici, s početkom u 17 sati. Nakon proglašenja rezultata slijedi večera. Kasno pristigle prijave se ne prihvaćaju. Od svake prijavljene sorte vina trebate dostaviti tri boce od 0,7 litara u Hrvatski klub Augusta Šenoe 8. travnja 2013. od 9 do 14 sati.

Poziv na natječaj

Hrvatska samouprava Baranjske županije

Hrvatska samouprava Baranjske županije pružit će supotporu manjinskim samoupravama, civilnim udrugama, kulturno-umjetničkim društvima, prosvjetnim i obrazovnim ustanovama za djelatnosti i projekte na polju njegovanja hrvatskoga jezika, mjesnih hrvatskih tradicija i kulture, te vjerskog života koji će se ostvariti u razdoblju između 30. travnja i 31. prosinca 2013. godine.

Tema „A” – hrvatski kulturni, prosvjetni, umjetnički programi

(tradicionalne kulturne priredbe hrvatskih zajednica; susreti, gostovanja umjetničkih društava/pjevačkih zborova/orkestara i kulturno-umjetničkih društava; osnivanje zavičajnih izložaba, spomen-ploča, spomen-mjesta; objavljivanje tiskanih i elektronskih izdanja vezanih za hrvatsku manjinu; održavanje i razmjena suradnje s matičnom domovinom, dr.)

Tema „B” – podupiranje hrvatskih školskih i rekreacijskih te umjetničkih obrazovnih programa

(školski i izvanškolski tečajevi učeničkih skupina; usavršavanje, taborovanje hrvatskih učeničkih skupina; razmjena sa školama u Hrvatskoj; podučavanje glazbe, plesa i jezika, dr.)

Tema „C” – podupiranje vjerske djelatnosti

(crkvene priredbe na hrvatskome jeziku; oživljavanje, očuvanje tradicionalnih vjerskih blagdana mjesnih hrvatskih zajednica; hodočašća hrvatskih vjernika u Mađarskoj i Hrvatskoj, itd.)

– ispunjavanje uvjeta objavljenih pozivom na natječaj

– popunjavanje priloženog obrasca

Iznos podupiranja projekta:

– najviše 50.000 Ft

Rok predaje: 15. ožujka–15. travnja 2013. godine.

Rok vrednovanja: 30. travnja 2013. godine.

Sklapanje ugovora: 15. svibnja 2013. godine

Rok obračuna: 31. siječnja 2014. godine

Daljnje informacije:

Poziv na natječaj i obrazac slobodno se mogu umnožavati i raspacavati. Natječajni se u jednom primjerku mogu predati poštom na adresu Hrvatske samouprave Baranjske županije (usporedno i elektronskim putem popunjen obrazac na adresu bmho@baranya.hu i predana molba olakšat će donošenje odluke). Civilne udruge moraju priložiti i izvadak o sudskoj registraciji udruge koji nije stariji od 30 dana.

Odobri li se natječaj, uvjet za prepućivanje potpore jest sklapanje ugovora između HSBŽ i natjecatelja. Financijski obračun s ovjerenom preslikom računa ili potvrde o isplati i pismenim izvješćem mora se predati do naznačenog roka.

Troškove djelovanja i održavanja (troškove održavanja, popravka, troškove režijskoga tipa i komunalne troškove) raspisivač natječaja ne podupire. Molbe pristigle nakon naznačenog roka ili predane s nedostacima (bez obrasca ili bez popunjavanja osnovnih podataka) HSBŽ neće vrednovati. Natjecatelji koji se nisu obračunali s prijašnjim potporama, ne mogu dobiti potporu. Poziv na natječaj i obrazac dostupni su na web-stranici www.baranya.hu, ili se mogu nabaviti na adresi: Hrvatska samouprava Baranjske županije, Mišo Šarošćak, predsjednik, 7621, Pečuh, Széchenyiev trg 9. Daljnje obavijesti: Éva Király, tel.: 72/-500-406, e-mail: kiralyeva@baranya.hu.

Broj: 45/2013
Datum: 2. travnja 2013.

Zavod za kulturu vojvođanskih Hrvata ima čast pozvati Vas na predstavljanje knjige

Tomislava Žigmanova

Izazovi – sabiranja, sumjeravanja, tumačenja: studije i ogledi o knjiškim i književnim temama hrvatskoga istočnoga zagraničja

(Znanstveni zavod Hrvata u Mađarskoj, Pečuh, Udruga Oksimoron, Osijek te Zavod za kulturu vojvođanskih Hrvata, Subotica)

koje će se održati u ponedjeljak, 8. travnja 2013. godine, u 19,00 sati u Gradskoj knjižnici u Subotici.

Knjigu će predstaviti

mr. sc. Stjepan Blažetin, Pečuh,
doc. dr. sc. Ivan Trojan, Osijek,
prof. Vladan Čutura, Subotica i
prof. Tomislav Žigmanov, autor.

Hrvatski križni put u Komaru

Unatoč vrlo hladnom vremenu i snijegu, pomurski su se hrvatski vjernici i ove godine okupili na Cvjetnu nedjelju, 24. ožujka, da skupa na hrvatskom jeziku prođu kroz Križni put u Komaru. Nažalost, zbog nevremena ni najavljeni Blaž Horvat, rektor varaždinske katedrale, nije mogao stići, stoga ga je zamijenio kaniški svećenik dr. Gaspar Pogar. Za organizaciju Križnog puta na hrvatskom jeziku pobrinula se kaniška Hrvatska samouprava, na čelu s predsjednikom Marijom Vargović, koja skrbi za organiziranje bogoslužja na našem jeziku u regiji. Gotovo šezdeset okupljenih vjernika iz Fičehaza, Kerestura, Mlinaraca, Petribe, Pustare, Sepetnika, Serdahela, Sumartona, Kaniže molilo je „od štacije do „štacije” oko crkve Male Gospe na Križnom putu, a njih su pratili keresturski Zrinski kadeti.

beta

Vjernici na Križnom putu u Komaru